

Pusztaapáti

TELEPÜLÉSKÉPIARCULATIKÉZIKÖNYV
2018.03.22.

6/2018. (III.22.) számú határozattal elfogadva

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés
2. Pusztaapáti bemutatása
általános településkép, településkarakter
3. Örökségünk
a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők
4. Településképi szempontból meghatározó területek Cákon
eltérő karakterű területek lehatárolása, a településképi, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával
Átalakuló, új településrész
Beépítésre nem szánt terület
5. Építészeti útmutató és példák
Telepítés
Magasság
Tetőhajlásszög
Tetőforma
Szín Tornácok
Ajtók, ablakok
Homlokzatképzés, anyaghasználat
Részletek
6. Utcák
7. Példák sajátos építményszíntípusok
sajátos építményszíntípusok, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

Jelen kézikönyv létrejöttének célja Pusztapáti arculatának, megjelenésének bemutatása olyan ajánlásokkal kiegészítve, amelyek értő használatával alkalmas eszközei lehetnek a közterületek, épületek, zöldfelületek és általában a mindennapi környezetünk megújításának. Az arculati kézikönyv többek között ahhoz nyújt segítséget, hogy hagyományainkból építkezve együtt formálhassuk Pusztapáti község jövőbeni képét, megőrizve az eddigi eredményeket is.

Pusztapáti temető felé vezető út

A kézikönyv segítség kíván lenni: a település bemutatásával, az értékek megismertetésével és az útmutató résszel tárja fel az épített környezet szépségeit.

Bevezeti az olvasót az építészeti értékek tárházába, hogy olyan házat tudjon építeni, ami valódi büszkeséggel töltheti el, és a település képéhez illeszkedik, azt ízléssel viszi tovább.

Az ajánlások nem tekinthetők kötelező jellegűnek, a céljuk nem a tervezési szabadság megkurtítása, uniformizálása, hanem éppen a valós értékek megismertetése, a sokféle izgalmas lehetőség feltárása. Az unalomig másolt, giccses, sokszor import másolatok helyett a település karakteréhez illeszkedő választási lehetőségek bemutatása, a nem diktált, hanem valódi szabadság megismertetése.

A kézikönyv nem egy merev, lezárt egész, hanem nyílt, folyamatos hozzászólást és változtatást lehetővé tevő kezdeményezés kíván lenni, ahogy a település története sem befejezett, hanem folyamatosan továbbbíródik. Ezért, ha újabb szép ház születik, az bekerülhet, sőt be is kell, hogy kerüljön a könyvbe, hogy ezáltal büszke lehessen rá építtetője, tervezője, kivitelezője és a település egyaránt.

Egy ház elválaszthatatlan kapcsolatban van környezetével, szomszédaival, településével. Valódi gyümölcse pedig csak annak a kapcsolatnak van, ahol a felek egymást megismerik, szeretik és békében élnek egymással. Igaz ez az emberi kapcsolatoktól a zenén át egészen épített környezetünkig.

Pusztapáti környéke valószínűleg már az ókorban is lakott lehetett, ezt támasztják alá a külterület több részén nyilvántartott régészeti lelőhelyek: római halomsírok, településmaradványok.

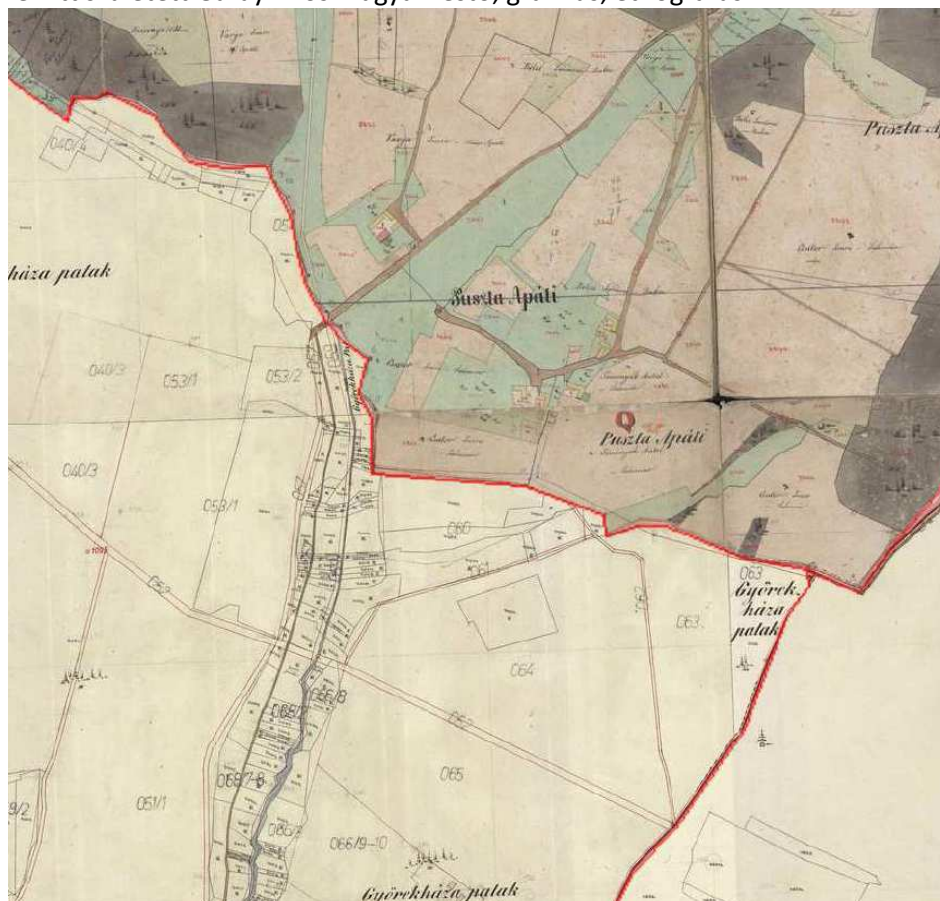
A település első említése 1412-ből származik, ekkor Apathy néven említik, amely arra utal, hogy valamely apátság tulajdona lehetett. A viharos török időkben elnéptelenedik, elpusztásodik, erre utalhat a Pusztapáti elnevezés, amely 1773-ban tűnik fel.

A tájat – a katonai felmérések szerint - évszázadokon keresztül erdők uralták. A domborzati viszonyok, a kedvezőtlen természeti adottságok hosszú időre visszavetették a földművelést. Az itt megtelepedők számára a szerény megélhetést főként az erdő adta. Jelentős volt akkor a házaknál végzett szén- és kulimászegetés, a fazsindelykészítés. A nagyterjedésű erdők az erdőgazdálkodásnak, a szénában bővelkedő mezők inkább az állattartásnak kedveztek.

Az erdők nagyarányú irtása, a tagosítás, a tarlóégetés az 1700-as években indult. Ekkor a falut és környékét sokkal kevesebb erdő vette körül, mint az azt követő időszakok bármelyikében (lásd az 1785. évi katonai felmérést). A térségben az irtásos-parlagoló földművelésnek és az erdei legeltető állattartásnak sajátos dunántúli változata alakult ki. A földeken a gabonafélések közül főleg rozst, búzát, őszi árpát termesztettek. Zabot keveset vetettek, kedvelt volt a hajdina és a köles. Az 1850-es évekre az erdő újra visszahódította a feltört területek nagyrésztét (lásd az 1852-1855. évi felmérést). A túl meredek, szabdalt lejtők megművelése nagy erőfeszítést igényelt, ugyanakkor sokkal kevesebb termést hozott. Az ezt követő időszakokban az erdőterületek kiterjedése tovább növekedett. Napjainkban művelt mezőgazdasági terület alig található a környéken.

Az 1700-as évek közepe táján a falu még nem volt zsáktelepülés. Közlekedési hálózata sokkal kiterjedtebb volt a maihoz képest. Több szomszédos településsel közvetlen közlekedési kapcsolatban állt, út vezetett Kustánszeg, Szilvagy, Kálócfa és Pórszombat felé. Manapság csak Pórszombat felől közelíthető meg.

1866. október 5.-én itt született Garay Ákos magyar festő, grafikus, etnográfus.

Pusztapáti Keménfa 1859-es kataszteri térképén

A TÁJ LEÍRÁS

A település igazgatási területe (vizsgálati terület) Zala megyében fekszik. Tájföldrajzi szempontból (MTA FKI 1990-es kistáj-katasztere alapján) a Nyugat-Magyarországi-Peremvidék nagytájban, a Zalai-dombvidék középtájban, Nyugat-Zalai-dombság részként a Közép-Zalai-dombság (Göcsej) kistájban fekszik.

Domborzat

A Felső-Zala, a Kerka és a Válicka völgye által határolt, magasra kiemelt, eráziós-deráziós dombság jellemzi a kistájat. Domborzatilag a Vasi-Hegyhátra emlékeztet, de felszíne alacsonyabb és sokkal tagoltabb. A jobbra jégkorszaki vályoggal fedett, pannóniai alapzatú dombsági táj legmagasabb pontjait északi és keleti kordalékkúp-maradványos vízvásztó tetői (pl. Kandikó-hegy 304 m, Baki-hegy 298 m, Cigány-hegy 285 m) hordozzák. Átlagos magassága 240 m fszf. Dél-délnyugati irányban lejtőssződő felszínét az eróziós és deráziós völgyek sűrű hálózata lépcsőzetesen lehanyatló párhuzamos dombsorokra és keskeny aszimmetrikus völgyközi hátakra tagolta. Vízzintes és függőleges tagoltsága (az átlagos völgy-sűrűség $5,7 \text{ km/km}^2$, az átlagos relatív relief 53m/km^2) egyaránt jelentős.

Pusztapaát a Györökházi-patak északkelet-délnyugat irányba lefutó, „Y” alakban elágazó völgyében terül el. A völgyek közé völgyközi hátak ékelődnek be. Maga a település is egy ilyen háton terül el. Az igazgatási terület tengerszint feletti magassága 190-246 m között mozog. A külterület szinte egészét erdők borítják.

Földtani adottságok

A mozgalmas reliefű táj energiahordozókban, mélységi hévizekben és építőanyag-ipari nyersanyagokban egyaránt gazdag. Energiahordozók közül említésre érdemes a környéket behálózó szénhidrogén-telep. A táj túlnyomó része 80°C -nál melegebb karsztvíz reménybeli területének minősül. A település déli részén a Szil-2 fúráspontra termálkutat jelöl. A dombsági kistájat borító fiatal üledékes kőzetek közül a felsőpannóniai agyag a fedőjébe települt galciális vályoggal és a szoliflukciós vályogos, löszös üledékekkel együtt a durvakerámia-ipar jó minőségű nyersanyaga.

Éghajlat

Mérsékelt hűvös – mérsékelt nedves éghajlatú, amelynek a déli része megközelíti a nedves éghajlati típust. A napsütés évi összege 1850-2000 óra között mozog. Az évi középhőmérséklet $9,5^\circ\text{C}$ körüli, a vegetációs időszak $15,5^\circ\text{C}$. Április 15. és október 14. között mintegy 182-183 napon (fagymentes időszak) keresztül a napi középhőmérséklet meghaladja a 10°C -ot. Az évi csapadékösszeg 750-800 mm, a déli részeken azonban kevéssel a 800 mm-t is meghaladja. A nyári félév csapadékatlaga 450-460 mm. A téli időszak hótakarós napjainak száma 40 körül van, az átlagos hóvastagság 40 cm körüli. Az ariditási index 0,88-0,94. A leggyakoribb szélirányokat elsősorban a völgyek futása határozza meg. A kiemelkedő területeken az északi és jóval kisebb gyakorisággal a déli szélirány az uralkodó, az átlagos szélesebbesség a szélvédettségétől függően 2,5 m/s.

A táj éghajlati és a domborzati adottsága az erdő- és vadgazdálkodásnak valamint a turisztikának kedveznek.

Vízrajz

A kistáj északi nagyobb része a Zala jobbparti vízgyűjtője a Baki-Válicka völgyéig, déli része pedig a Csertán és az Alsó-Valickán át a Kerkához folyik. Pusztapaát a Kerka-patak vízgyűjtőterületének északi részén fekszik. Jelentősebb vízfolyásai a Györökházi-patak és a Hasteleki víz. Az egymásba torkolló vízfolyások a Medesi-patakon keresztül a Kerkába folynak. Sokkal több csapadék hullik a tájra, mint ami elpárolog, ezért jelentős vízfelesleg keletkezik.

A felszíni lefolyási viszonyok kiemelkedően jók, de ez a talajerózió szempontjából kifejezetten kedvezőtlen. Jelentős a vízfolyások vízhozam-ingadozása. Árvizek tavasszal és ősszel, kisvizek nyár végén gyakoriak. Az áradások gyorsan keletkeznek, de gyorsan le is vonulnak.

Talajvizet jobbra csak a völgyekben találhatunk 2-4 m közötti mélységben. A völgyközi hátak területén már sokkal kedvezőtlenebb a helyzet, mivel a talajvíz csak nagy mélységben érhető el. Kémiaiailag egységesen kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos jellegű. Közepes keménységű ($15\text{-}25 \text{ nk}^\circ$), szulfáttartalma is kevés (60 mg/l alatt). A rétegvíz-ellátottság jóval kedvezőbb. A 100 m-nél mélyebb pannon-pleisztocén rétegekből jó minőségű,

bővizű kutak táplálkoznak. A rétegvizek mennyisége 1-1,5 l/s.km². Artézi kutak csaknem minden községben létesültek. A község igazgatási területe érzékeny felszín alatti vízbázist nem érint.

Talajadottságok

A völgyekkel szabdaltságot kistáj periglaciális vályog és agyag talajképző kőzetén egyrészt pszeudoglejes barna erdőtalajok, másrészt – ahol ez az üledék karbonátos maradt – agyagbemosódásos barna erdőtalajok képződtek. Nyugatról kelet felé szabályos talajsorozat alakult ki. Nyugaton – így Pusztapáti területének nagy részén is – pszeudoglejes barna erdőtalaj borítja a felszínt. A bőséges csapadékhozam miatt fokozatosan érvényesül kedvezőtlen vízgazdálkodásuk. Rosszul vezetik a vizet, ezért gyakran pangóvíz alakul ki a talajban, ami oxigénmentes körülményeket eredményez. A redukció káros talajképződési folyamatokhoz vezet, rossz a tápanyag-gazdálkodásuk, savanyú a pH-juk, nehezen művelhetők. Termékenységük gyenge (VIII.). Többnyire erdőterületek (kb. 61%).

A patak völgyek karbonátmentes allúviumán főként öntés réti talajok fordulnak elő. Ennek tulajdonságait az időszakos vízborítottság és a rendszeresen megismétlődő üledék-felhalmozódás szabja meg. Mechanikai összetételük vályog, vagy agyagos vályog. Termékenységük a humuszanyagok mennyiségétől függően alakul és a VI-VII. termékenységi kategóriák között váltakozik. Jelentős a rétek részaránya.

A meredek völgyoldalakon a felületi talajleöblítés is és a vonalas felárkolódás is jelentős talajpusztuláshoz vezet. Helyenként olyan nagy mértékű, hogy a talajképződésben az erózió válik uralkodóvá, amelynek következtében úgynevezett földes kopárok képződnek. A vízerózióknak különösen kitett a Győrökházi-patak völgyét követő meredek domboldalak.

Növényzet

A kistáj növényföldrajzi tekintetben átmenetet képez két flóraidék között. Mind a Göcsej (Petovicum), mind az Alpokalja, a nyugat-dunántúli flóraidék (Praenoricum) nyugati peremén helyezkedik el összekötő kapocsként nyugati és déli flóraidékek ill. flóratartományok felé. A terület növénytakarójának kialakulásában számos tényező (pl. éghajlati, talajtani adottság) szerepet játszott, amelyeket az ember tájalkító tevékenysége tetézt be. A Drávától északra haladva egyre csökken a balkáni és a szubmediterrán, alpin-balkán fajok száma, keletről nyugat felé pedig egyre kevesebb a xerotherm, pusztai elem, ill. a pannon flóra bennszülött elemei is teljesen eltűnnek. Ezzel ellentétben egyre nagyobb teret foglalnak el a mezofil-higrofil fajok, azaz az atlanti-mediterrán, vagy a magas hegvidékekről leereszkedő, ún. dealpin elemek.

A Zalai-dombvidéket zonális bükkösök (Vicio oroboidi-Fagetum) borítják, nyomokban még kapcsolat mutatható ki a nyugat-balkáni bükkösökkel. A göcseji dombok legelterjedtebb potenciális erdőtársulásai a gyertyános kocsánytalan tölgyesek (Quercus petraeae-Carpinetum). A déli kitettségekben kisebb foltokban cseres-kocsánytalan-tölgyesek (Quercetum petraeae-cerris) is megjelennek. A Göcsejre jellemző kavicsos dombhátakat jobbra összefüggő, lombergyes fenyvesek (Myrtilli-Pinetum, Pino-Quercetum) borítják. De találkozhatunk tiszta, elegyetlen erdei fenyves állományokkal is, amelyek főleg az egykori tölgyesek helyét foglalták el. A lepusztult, kilúgozott, sovány kavicstalajokon nyírerdők fejlődtek ki, a völgyekben futó vízfolyásokat pedig fűzesek és tölgy-kőris-szil ligeterdők (Quercus-Ulmetum) kísérik, helyenként hegyi égerligetek (Alnetum glutinosae-incanae) is megfigyelhetők.

A völgyekben egyre inkább réteket, legelőket és szántókat találunk. A lágyszárú társulások között meghatározóak a különféle magasságosok, az ecsetpázsitos kaszálórétek vagy sédbúzás mocsárrétek. A különféle kaszálórétek sok százéves emberi beavatkozás hatására alakultak ki. Fennmaradásuk csak az évenkénti rendszeres kaszálás eredményeképpen biztosítható.

ÖRÖKSÉGÜNK

a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

3

Pusztapátiban sem, műemlék, sem helyi védett építmény nem található.

Egyedi tájértékként védett a Pusztapáti vadászház.

A 14 személyes vadászház Pusztapátiban található. A Lenti Erdészet gondozásába tartozó vadászterület nagy kiterjedésű erdeifenyő-fiatalosai különösen a vaddisznóknak nyújtanak kedvező életteret, de kiváló gímszarvas-állomány is él a területen. A hagyományosan jól szervezett vaddisznó-vadászatok sikeréhez egy 230 hektáros vaddisznóskert is hozzájárul. A terület vadászati lehetőségeit egy 100 hektáros dák kert színesíti. A vadászházhoz lőtér is csatlakozik.

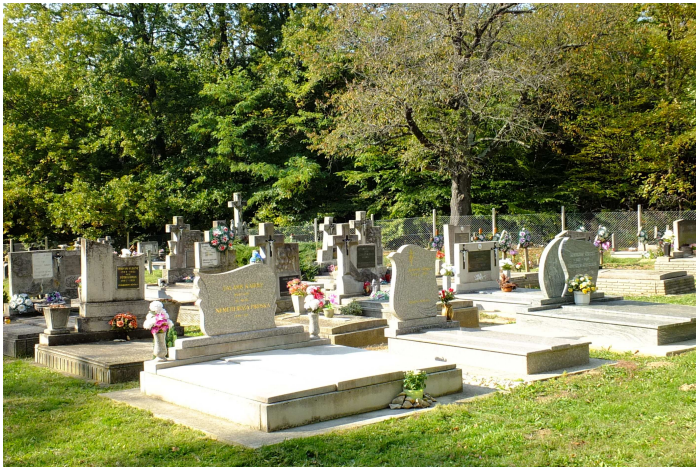

A vadászházat ma már az Akácos útról zárt növényzet takarja, a jobb oldali kép korábban készült róla.

Korábbi leírásokban egy elpusztult 1920-as kőkereszt talapzata is szerepelt, azonban ma már azonosítás nem volt lehetséges.

TEMETŐ

A pusztaapáti temető a falun túl, attól még északabbra található.

A TELEPÜLÉSEN LÉVŐ HARANGLÁB, EMLÉKMŰVEK

A buszforduló mellett álló szoknyás harangláb (34 hrsz)

Kopjafa az 57 hrsz ingatlanon

9/1 hrsz telken lévő park emlékművei, tűzoltószertár előtt álló régi tűzoltókocsi.

ÁTALAKULÓ ÉS ÚJ TELEPÜLÉSRÉSZ

Pusztapáti kicsiny település 22 lakossal és 21 lakóházzal. A község egyetlen utcája az Akácos út, amely mentén a házak szabályos telekosztással, oldalhatáros beépítéssel, vagy szabadonálló jelleggel sorakoznak.

Pusztapáti lakóházai és Kultúrház (jobb felső kép)

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

A település igazgatási területén az erdők uralják a tájat, területi arányuk 91 %. A környék erdősültsége az országos átlag többszöröse. A mezőgazdasági területek igen kis részarányt (összesen 5%-ot) mondhatnak magukénak. Az egyéb tájhasználatok - kivett területek: pl. település, közlekedési területek, vízgazdálkodási területek - részaránya is igen alacsony (4%).

Az erdőművelésbe vont területeket vegyeskorú, zömmel lágylombos, helyenként fenyőerdők fedik.

A mezőgazdasági területeken elsősorban őszi búzát, zabot, kukoricát, tritikálét termesztenek.

A település beépített területét kiterjedt erdő veszi körül.

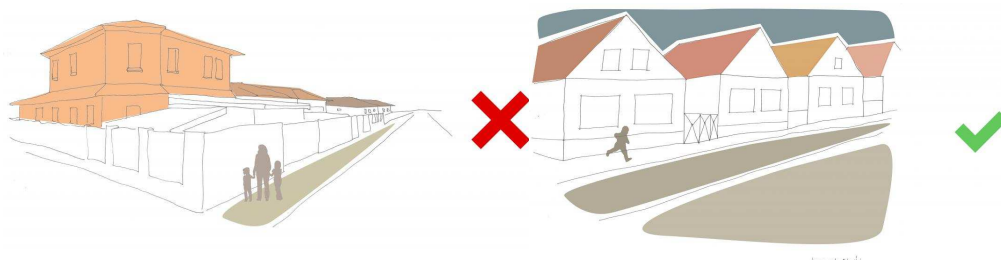
ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ ÉS PÉLDÁK

5

Arra a kérdésre, mitől szép egy lakóház, nem lehet egy mondatban válaszolni. Ebben a fejezetben nem szeretnénk egyoldalúan állást foglalni, leszűkíteni a lehetőségeket. Viszont szeretnénk bemutatni, hogyan kerüljük el a legáltalánosabb hibákat.

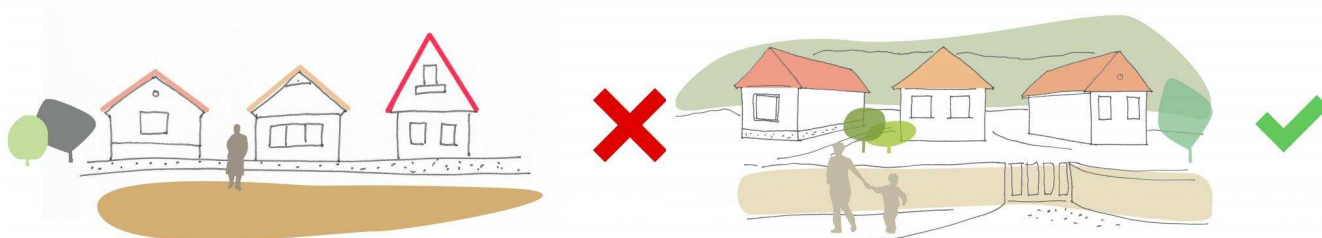
MAGASSÁG

Az egységes utcakép szempontjából fontos, hogy az egymással összeépített, vagy egymáshoz közel álló épületek homlokzati párkány magassága közel azonos legyen.

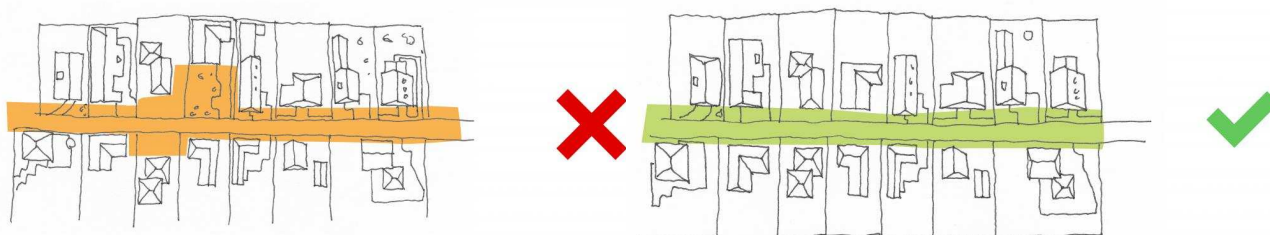
TETŐHAJLÁSSZÖG

Zavaró, ha az egyes utcákra, utcaszakaszokra, szomszédos épületekre jellemző tetőformáktól, vagy sűrűn beépített utcasorban a szomszédos épületek tetőhajlásszöge eltérő.

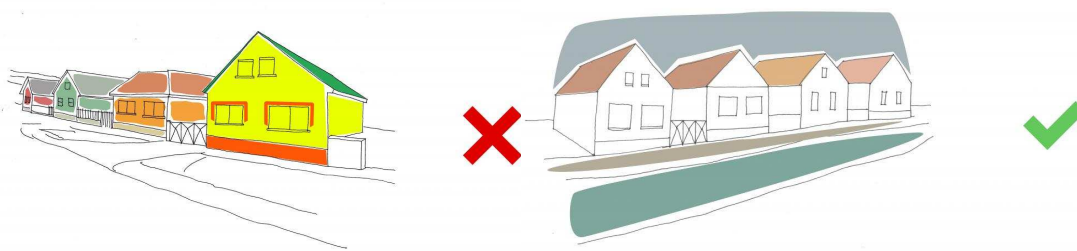
TELEPÍTÉS

Az egy utcasorban álló épületek esetében egységes módon kell az előkertet kialakítani. Az épületeket fő tömegükben az utcára jellemző módon javasolt elhelyezni, hogy az utcaképet alkotó homlokzatok egységes településképet eredményezhessenek.

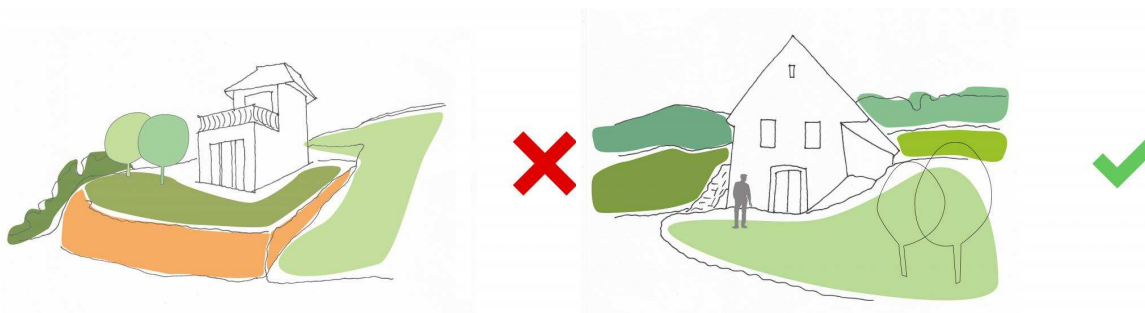
SZÍNEK

Kerüljük a harsány és a környezet, környező épületek színvilágától idegen színek használatát.

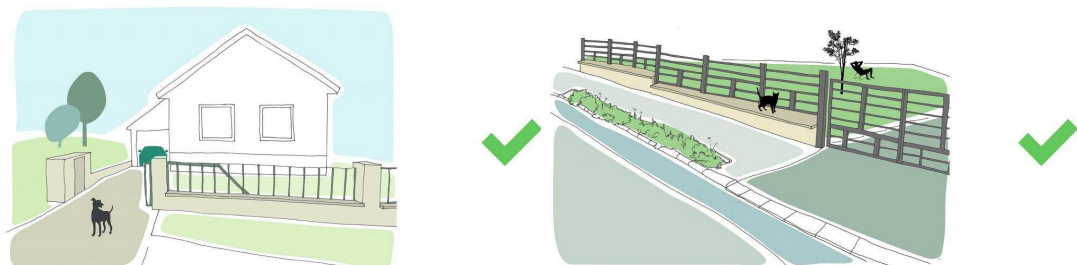
TEREPALAKÍTÁS

Kerüljük a földtani problémákhoz is vezető bevágásokat, helyette a terephez illeszkedően telepítsük épületeinket.

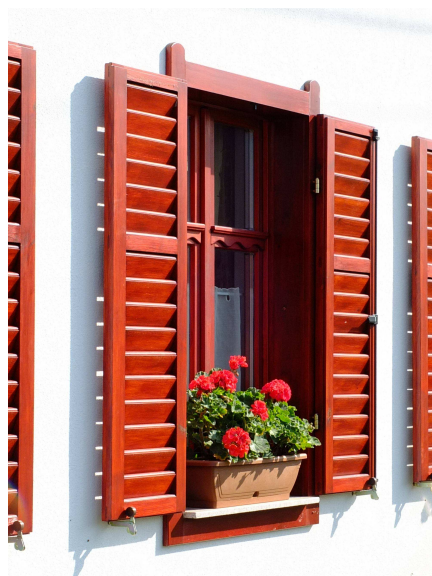
KERÍTÉSEK

Pusztapátiban az oldalhatáros, előkertes beépítésnek köszönhetően az utcai kerítés kialakítására az áttört kerítés a jellemző.

Javaslat és példa kerítések kialakítására.

AJTÓK, ABLAKOK

Pusztapátiban kevés példa van hagyományos egyedi ablakkialakításra. Az épületek ablakai jobbra uniformizált, gyártott rendszerűek. A javaslat az, hogy egy fában gazdag vidéken fa nyílászáró készüljön. Az üvegfelületek osztottak legyenek, arányuljanak a ház méretéhez. Javasoljuk, hogy több kisebb nyílás készüljön, elősegítve a homlokzat tagolását is. A praktikus zsalu nem csak megőrzésre javasolt eleme a házaknak, hanem új beépítések esetén is jól szolgálhatnak árnyékolás és vagyonvédelmi céllal. Az utcaképet nézve sajátos hangulatot adnak épületeinknek.

HOMLOKZATKÉPZÉS, ANYAGHASZNÁLAT

Pusztapátiban egy-két helyen még fellelhető a népi építészetre jellemző egyszerűen díszített homlokzat és oromzat. Az új beépítések is a barna, zöld, szürke fa felületek a visszafogott színű (fehér, szürke, beige, vagy halvány színű) falfestéssel és gipsz díszekkel esztétikus megjelenést kölcsönöznek az épületnek. Általánosabb viszont az új építések tömeges jelenléte mellett az egyszerű, letisztult formák alkalmazása, egyszerű homlokzat díszek vagy keretezések visszatérő elemei.

A zsalus nyílásokat keretező párkányok az épület megjelenését kedvezőbbé teszi.

A településen találkozunk oromfalas, nyeregtetős kialakítású népies lakóházakkal. Az oromfalra az új beépítések esetén már nem került padlásszellőző, de a régebbi épületeken a helyi hagyományt követve két kis nyíláskialakítása történt. Az oromfalat egyszerű vakolatszegély kíséri és egy osztópárkány emeli ki.

RÉSZLETEK

Példák bádogos szerkezetre régi és új kivitelben. Javasoljuk az apró részletek megtartását és tovább örökítését, hogy házunk egyediségét meg tudjuk őrizni.

A településen két kisebb toronyfedésre van példa: a templom épületén és a harangtorony esetében. Érdeemes a bádogos mesteri munkát is megcsinálni a szép korcolásokkal együtt.

KERTEK

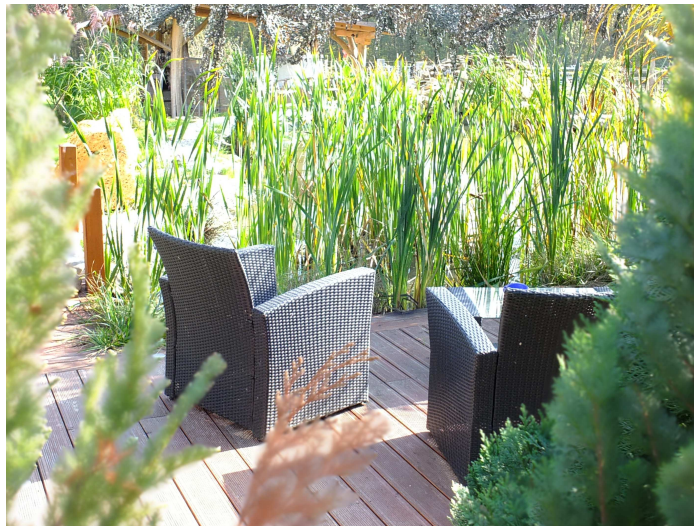
Pusztapátiban a nagy lakótelkek díszkertként vannak kialakítva. A kert a zöldfelülete révén szerves része a településképeknek.

A kertekben, zöldfelületeken kiülők, pavilonok létesítését javasoljuk, ahogy a képeken látszik.

A díszkertek részére igazán gazdag fajválaszték áll rendelkezésre a faiskolákban, amit az alsó kép is igazol.

A víz jelen lehet udvarunkban kerti tó, vízgyűjtő vagy medence formájában is. Az alábbi példák hangulatos kerti kialakításokat mutatnak be utakra és tervezett díszkertre, kerti tóval.

A védett területek és területhasználat során 1143/2014. EU rendelet szabályoz az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről, a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól, a 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet a növényvédelmi tevékenységről.

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató

Általánosan javasolt a területek beépítetlen jellegének megtartása a már kialakult és értéket képviselő építmények karakterének megóvása mellett. Az értékes tájkarakter megőrzését szolgálja a területhasználat és a telekszerkezet hosszú távú megőrzése. A beépítésre nem szánt területeken, összekötő utak lakott területi szakaszán kívül reklámfelület elhelyezésére szolgáló önálló építmény, felszíni elektromos hálózati vagy hírközlési elem vagy építmény elhelyezése nem ajánlott. A beépítésre nem szánt területeken, összekötő utak lakott területi szakaszán kívül reklámfelület elhelyezésére szolgáló önálló építmény, felszíni elektromos hálózati vagy hírközlési elem vagy építmény elhelyezése nem ajánlott. Gondoljunk az éjszakai fényszennyezésre is, a világítás kialakítása során csak lefelé világító megoldásokat alkalmazzunk.

A tájképvédelmi jelentőségű területeken reklámfelület elhelyezésére szolgáló önálló építmény, felszíni új elektromos hálózati, felszíni új hírközlési elem vagy építmény elhelyezése nem ajánlott. A kertek kivételével kerítések csak vadvédelmi célból létesíthetők. A terepadottságokat változatlanul célszerű figyelembe venni. A rálátás és kilátásvédelme érdekében a toronyszerű építmény csak látványképekkel igazolható helyen és a környező tájhoz illeszkedően, színátmenetes javasolt elhelyezésre.

A kertek kivételével kerítések csak vadvédelmi célból létesíthetők. A terepadottságokat változatlanul célszerű figyelembe venni.

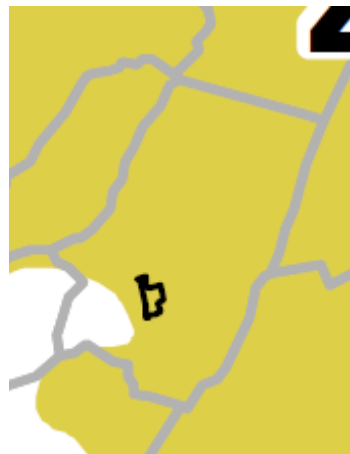

A település igazgatási területe (vizsgálati terület) Zala megyében fekszik. Tájföldrajzi szempontból (MTA FKI 1990-es kistájatasztere alapján) a Nyugat-Magyarországi-Peremvidék nagytájban, a Zalai-dombság központi részén, Nyugat-Zalai-dombság részeként a Közép-Zalai-dombság (Göcsej) kistájban fekszik.

Külterületének egy része az ökológia hálózat övezetéhez tartozik, a meglévő tájhasználat megtartása javasolt.

Ökológia hálózat övezete

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete

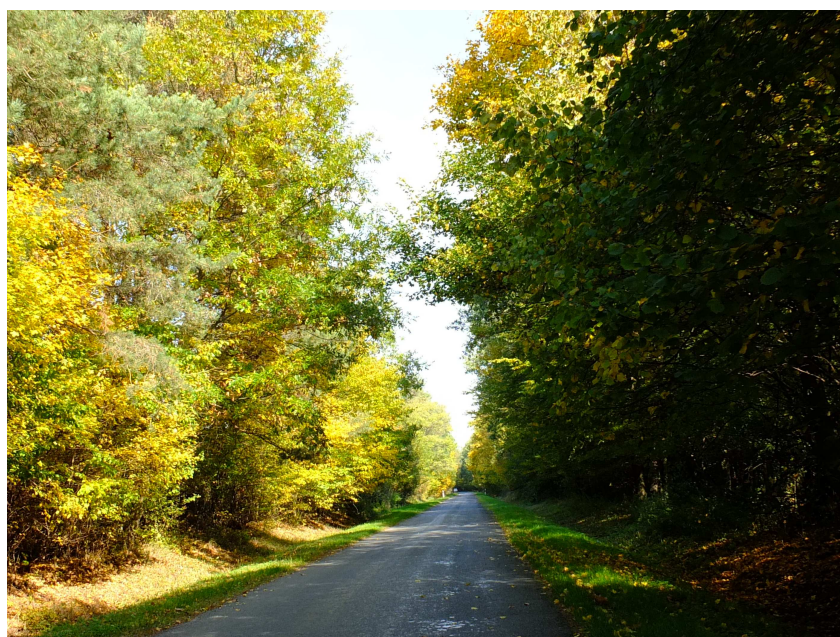
Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területen toronyszerű építmény kilátó kivételével, hírközlési adótorony, szélérőmű elhelyezése nem javasolt. Ökológiai hálózat területén és tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területen javasoljuk a reklámhordozók elhelyezésének tiltását.

Építeni a szántókon, ültetvényekben korlátozottan, erdőkben, patakok, árkok partján nem lehet, vagy csak rendkívül korlátozottan. A külterületi részeken kevés hely van, ahol ki lenne építve éjszakai közvilágítás, a település külterületi részeit nem éri fényszennyezés. Követendő ajánlások, javaslatok: a területek beépítetlen jellegének megtartása javasolt a mezőgazdasági erdő és vízfolyás menti földeken. Az értékes tájkarakter megóvását szolgálja a területhasználat és a telekszerkezet hosszú távú megőrzése. A tájképvédelmi jelentőségű területeken reklámfelület elhelyezésére szolgáló önálló építmény, felszíni új elektromos hálózati, felszíni új hírközlési elem vagy építmény elhelyezése nem ajánlott.

A településképi javításához sokszor nem szükséges nagy beavatkozás, a rendezettség érzésének elérése már fél siker. A közterületek megfelelő fenntartása, a már nem használt közterületi elemek elbontása látványos előrelépést jelenthet. A különböző felületek határozott szétválasztása (pl. szegélykövek alkalmazásával) szintén jelentős javulást eredményezhet. Az árkok gondozása és egységes kialakítása a településképi fontos része Pusztaapátiban. A faluközpontot a buszforduló nagyobb teresedése jelöli ki. Az esztétikus buszmegálló épület mellett javasolt a tér térburkolatokkal való rendezése, a nagy aszfalt jellegű felület helyett. Ez lehetőséget adna kevés gondozást igénylő, de pl: levelükkel díszítő bokrok, cserjék, élő virágok telepítésére.

Akácos utca a település egyetlen belterületi lakóutcája

A külterületi utak többnyire erdős területen haladnak, igazán romantikus képet mutatva az utazónak.

A tűzoltószertár és önkormányzati hivatal telke egyben zöldterületként Millenniumi parkként is szolgál. Az itt lévő szobrok, emlékművek, egykori tűzoltókocsi a település legfontosabb helyi emlékművei, emlékei. A park gondozása során javasoljuk, hogy a gyorsan nöövő növényzet metszését a takarások elkerülése érdekében majd végezzék el.

PÉLDÁK SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK

sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

7

Az utcaképhez a hirdetőtáblák, reklámfelületek, cégérek is ugyanúgy hozzátartoznak, mint az épületek vagy a növényzet.

Cégér, cégtábla elhelyezésekor elengedhetetlen, hogy az alkalmazkodjon az épület jellemzőihez, anyaghasználatához, a helyben szokásos formavilághoz. A településen a reklámok nem jellemzőek.

A külterületeken reklámhordozók elhelyezése nem indokolt, és nem javasolt. Újabb felszíni infrastruktúra-hálózatok elhelyezése nem javasolt, a meglévők jó karban tartása elegendő és szükséges. A településen a reklámok nem jellemzők. A turisztikai táblákra viszont egységes helyett eltérő példákat találunk. Javasoljuk az egységes kialakítás megtervezését és telepítését. A külterületeken reklámhordozók elhelyezése nem indokolt, és nem javasolt. Újabb felszíni infrastruktúra-hálózatok elhelyezése nem javasolt, a meglévők jó karban tartása elegendő és szükséges.

El kell kerülni a hideg fehér fényű világítást, amely 500 nanométernél rövidebb hullámhosszúságú fényt tartalmaz: Ennek megfelelően 3000K alatti érték javasolt a kültéri világítás színhőmérsékletére.

A világítótestek ernyőzése olyan legyen, hogy a fényt oda irányítsa, ahol arra szükség van: Megfelelő ernyőzés esetén a kibocsátott fényt nem látjuk közvetlenül. A megfelelően irányított fény nem jut a gyalogosok, járművezetők szemébe, az épületek ablakai felé vagy éppen az égbolt irányába. A fényeknek – még a díszvilágítás esetén is – lefelé kell irányulniuk. Így például a talajszintbe épített fényvetőket, melyek felfelé sugároznak, el kell kerülni.

Az utcákat amennyire csak lehet egyenletesen, és amennyire csak lehet, alacsony intenzitással világítsuk meg: Vidéki utakon a 0,3 cd/m² fénysűrűség elegendő, amely kb. 4 lux megvilágítással elérhető. Ez az EU útvilágítási szabványoknak (EN13201) megfelelő legalacsonyabb útosztály. Az EU szabványok gyakran sokszor erősebb megvilágítást ajánlanak, mint ami jelenleg a legtöbb európai településen megvalósult.

Igazítsák a kültéri világítást a tényleges használat idejéhez. Este 10 óra, vagy éjfél után jóval kevesebb fényre van szükség, ennek megfelelően az közvilágítás fénye csökkenthető. A megvilágítási szintek akár 50-80%-os csökkentése is lehetséges. A nem közcélú világítást teljesen ki kell kapcsolni, ha nincs arra közvetlen szükség. (Kép: Példa üdvözlő táblára)

IMPRESSZUM

Pusztapáti Község Önkormányzata
8986 Pusztapáti, Akác u. 11.

Tel.: +36 (92) 573 430

E-mail: korjegyzo@zalaszam.hu

Polgármester: Németh Árpád

Főépítész: Kutnyánszky László ok. építészmérnök

MODULOR Kft (9700 Szombathely, Szt. Flórián krt 2.), Gergye Péter

FOTÓ: Gergye-Payer Katalin, Gergye Péter

Telefon: 94/509-244

Email: modulor.gergye@t-online.hu

Pusztapáti, 2018. március 22.